

MUZEJI HRVATSKOG ZAGORJA
DVOR VELIKI TABOR

Tragom Veronike Desinićke

Osim što je prepoznatljiv po specifičnoj arhitekturi i slikovitom izgledu, Veliki Tabor je poseban po tome što se uz njega vežu mnogobrojne priče i legende. Najpoznatija je legenda o nesretnoj ljubavi niže plemkinje Veronike Desiničke i velikaša Fridrika Celjskog, koja je prepoznata kao nematerijalno kulturno dobro te je upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske. S ciljem očuvanja i širenja naše nematerijalne kulturne baštine i ove smo godine raspisali likovni natječaj na temu *Legenda o Veroniki Desiničkoj*. Djeca su dobila zadatak tehnikom rastera uprizoriti trenutak kada je Fridrik prvi put ugledao Veroniku. Na natječaj je pristiglo ukupno 60 dječjih likovnih radova iz škola diljem Hrvatske. Vidjevši kod naših posjetitelja, pogotovo onih najmlađih, veliki interes za *Legendu o Veroniki Desiničkoj*, ove smo godine u sklopu manifestacije Srednjovjekovne svečanosti prvi put izveli lutkarsku predstavu *Veronika Čarobnica* koju su naši mališani s oduševljenjem pratili. Također smo odlučili kreirati ovu publikaciju sa željom da djeca nešto novo nauče, ali da se pritom kroz igru i zabave. Cilj nam je pobuditi dječju maštu te im pokazati na koje se načine i oni mogu uključiti u naše napore za njegovanjem kulturne baštine. S iskrenom radošću nadamo se plodonosnoj budućoj suradnji!

MUZEJI HRVATSKOG ZAGORJA
DVOR VELIKI TABOR

Tragom Veronike Desinićke

Desinić, 2016.

U Dvoru Veliki Tabor svake godine u rujnu održavaju se Srednjovjekovne svečanosti. U okviru te manifestacije možete susresti oživljene povijesne likove: kralja Sigismunda i kraljicu Barbaru, grofove Celjske i Veroniku Desiniću.

Nakladnik Muzeji Hrvatskog zagorja, Dvor Veliki Tabor, Desinić • *Za nakladnika* Nadica Jagarčec • *Urednik* deplijana Nadica Jagarčec • *Autorica* uvodnog teksta i zadataka (pitanja, križaljka, osmosmjerka) Renata Dečman • *Ilustratorica* Katarina Halužan • *Fotografije* Arhiva Dvora Veliki Tabor • *Grafičko oblikovanje i priprema za tisak* ArTresor naklada, Zagreb • *Tisak* Tiskara Zelina d.d., Sveti Ivan Zelina, • *Naklada* 500 komada • *Publikacija* je tiskana zahvaljujući potpori Ministarstva kulture i Krapinsko-zagorske županije.

LEGENDA O VERONIKI DESINIČKOJ

Prema legendi, nekada davno ovim prostorima vladao je moćni ban, grof Herman II. Celjski. Njegov mladi sin Fridrik, jašući očevim posjedima zagledao se u nježnu zlatokosu ljepoticu Veroniku. Između Veronike i Fridrika buknuła je uzajamna ljubav, koja nije bila po volji starom Hermanu.

Unatoč njegovom protivljenju, Fridrik i Veronika pobjegli su u grad Fridrihštajn u blizini Kočevja u Sloveniji, gdje su se potajno vjenčali. Stari grof Herman ubrzo je doznao za njihovo vjenčanje te je poslao vojsku s nalogom da uhvate ljubavnike.

Fridrik je uspio spasiti Veroniku iz grada, te je ona pobjegla. Fridrika su očevi vojnici uhvatili i zatvorili u Celjsku kulu. Nakon nekog vremena Hermanovi vojnici uhvatili su i Veroniku i zatvorili je u Velikom Taboru.

Herman je nesretnu Veroniku optužio da je vještica koja je zavela njegova sina. Organizirano je suđenje koje je trajalo puna dva dana. U predvečerje drugog dana suci su izjavili: „Gospodine bane! Na ovoj djevojci nema nikakve krivice, a kamoli zločina. Jedino što gaji veliku ljubav prema vašem sinu Fridriku. No, presvijetli bane, ljubav nikada nije bila grijeh, a kamoli zločin. Ljubav je jedna od najljepših ljudskih vrlina!

Time je naš posao, presvijetli bane, završen.“

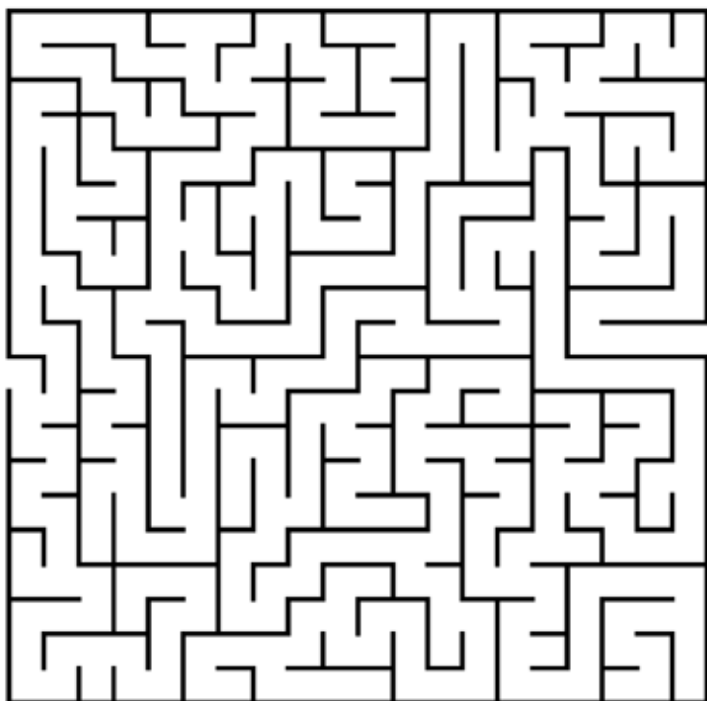

Unatoč presudi, čim su suci krenuli prema izlazu, grof Herman izdao je nalog kaštelanu da ubiju Veroniku. U dvorištu Velikog Tabora postavili su drvenu posudu punu vode i u njoj utopili Veroniku. Njeno mrtvo tijelo uzidali su u sjeverni zid peterokutne kule. Ipak, čak se i danas, osobito u dugim zimskim noćima, u Velikom Taboru uz zavijanje vjetra čuje jecanje nesretne Veronike ...

U blizini Velikog Tabora grof Fridrik Celjski dao je sredinom 15. stoljeća sagraditi kapelu sv. Ivana, koja i danas čuva sjećanje na Veroniku.

Pokaži Fridriku put do Veronike!

Zapamti!

Veronika Desinička i Fridrik II Celjski živjeli su u prvoj polovini 15. stoljeća.

Kada je upoznao Veroniku, Fridrik je već bio oženjen Elizabetom Frankopan. S njom je bio zaručen već kao dijete. U braku im je 1406. godine rođen sin Ulrik II.

Elizabeta je hladnokrvno ubijena lovačkim nožem, a smatralo se da ju je na okrutan način ubio upravo Fridrik iako mu krivnja nije bila dokazana.

Nakon smrti prve supruge, Fridrik se 1424. ili 1425. godine oženio Veronikom u gradu Fridrihštajn kod Kočevja u Sloveniji.

Nakon što je Fridrik zatočen u Celju, Herman je grad Fridrihštajn dao razoriti.

Fridrik je doživio duboku starost, a preminuo je 1454. godine.

Zaokruži točan odgovor

1. Kako se je zvao moćni ban te otac Fridrika II:
 - a.) Herman I Celjski
 - b.) Fridrik I Celjski
 - c.) Herman II Celjski
2. Veronika je prema predaji bila:
 - a.) smeđokosa
 - b.) zlatokosa
 - c.) crnokosa
3. U kojem slovenskom gradu su se Fridrik i Veronika potajno vjenčali:
 - a.) Fridrihtajnu
 - b.) Celju
 - c.) Ptuju
4. Fridrik je zatočen u kuli u gradu:
 - a.) Fridrihtajnu
 - b.) Krapini
 - c.) Celju
5. Veronika je ubijena na način da je:
 - a.) probodena lovačkim nožem
 - b.) spaljena na lomači
 - c.) utopljena u posudi punoj vode
6. Kako se zove kapela koju je Fridrik dao sagraditi u blizini Velikog Tabora:
 - a.) sv. Petar
 - b.) sv. Ivan
 - c.) sv. Pavao

Istražite sami!

Posjetite nas u Dvoru Veliki Tabor i kao pravi maleni istraživači pronađite odgovore na sljedeća pitanja!

1. Koja je poznata dramska umjetnica glumila Veroniku Desiničku u istoimenoj drami autora Franje Žigrovića Pretočkog:
 - a.) Marija Ružička Strozzi
 - b.) Ljerka Šram
 - c.) Nina Vavra
2. Autor prvog romana o nesretnoj ljubavi Fridrika Celjskog i Veronike Desiničke, pod nazivom Zagorska ruža, bio je:
 - a.) Hinko pl. Davila
 - b.) Stanko Vraz
 - c.) Josip Eugen Tomić
3. Koji je poznati hrvatski slikar živio u Velikom Taboru te naslikao mnogobrojne slike inspiriran gradom i legendom o Veroniki Desiničkoj?
 - a.) Vlaho Bukovac
 - b.) Oton Iveković
 - c.) Ljubo Babić

Osmosmjerka

S	J	A	T	E	B	A	Z	I	L	E	N
R	V	M	N	A	M	R	E	H	T	Y	A
C	O	E	U	P	U	K	T	A	L	F	B
Y	O	B	T	N	O	A	U	L	E	R	V
G	E	P	A	A	I	I	R	U	G	I	E
R	B	J	E	T	M	C	C	K	E	D	R
O	R	U	N	R	I	A	I	I	N	R	O
F	N	O	R	A	N	K	R	J	D	I	N
V	H	Q	J	G	C	I	I	G	A	K	I
Z	A	T	V	O	R	E	C	L	I	H	K
V	O	J	N	I	C	I	J	A	E	T	A
X	Q	D	Y	C	A	R	O	V	D	V	A

BAN
 BURG
 COPERNICA
 DVORAC
 ELIZABETA
 FRIDRIK
 GROF
 HERMAN
 JECANJE
 KULA
 LEGENDA
 MUNICIJA
 PUK
 ROJ
 SVETA MARGITA
 TURCI
 VELIKI TABOR
 VERONIKA
 VOJNICI
 ZATVOR

KAKO JE VERONIKA SPASILA VELIKI TABOR

Prema ovoj priči, Veronika Desinička bila je djevojka koja je zahvaljujući svojim čudotvornim moćima spasila grad Veliki Tabor od Turaka koji su ga danima pokušavali osvojiti.

Unutar taborgradske utvrde sklonio se veliki broj ljudi iz okolice u strahu pred strašnim i okrutnim neprijateljem koji je sve pred sobom uništavao a narod odvodio u roblje. Među ovim pukom u Velikom Taboru nalazila se i Veronika Desinička.

Grad Veliki Tabor sa svojim hrabrim braniteljima dugo je odolijevao silnim neprijateljskim napadima i junački se branio. No, nakon nekog vremena ponestalo im je hrane i municije.

Kad je neprijatelj već počeo razvaljivati glavna vrata, činilo se da je propast grada neizbježna. Mlada djevojka Veronika Desinićka smislila je kako da spasi grad. Na vrhu Taborgradske kule sasjecala je snop slame na male komadiće.

Svojim čudotvornim moćima Veronika je sitne komadiće slame otpuhнула i pretvorila u opasan roj stršljena koji su navalili na Turke.

Veronika je uz pomoć stršljena natjerala Turke u panični bijeg i tako spasila Veliki Tabor od turske najezde.

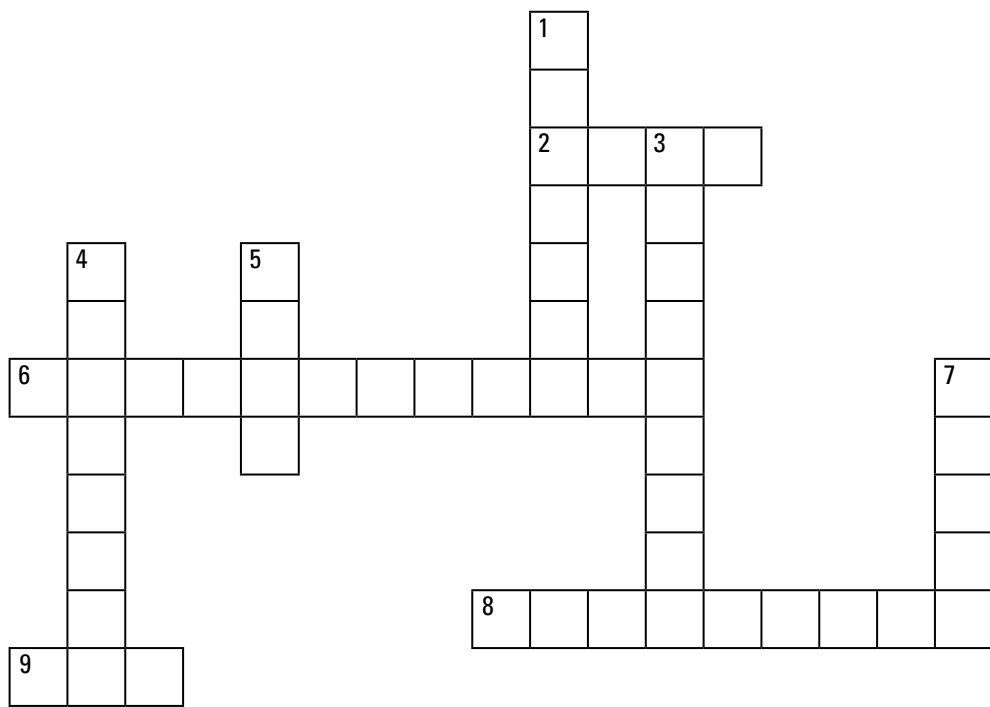
Zapamti!

LEGENDA	predaja o životu neke osobe ili o nekom događaju, najčešće izmišljena ili obogaćena maštom
BAN	državni dostojanstvenik koji se kao kraljev zamjenik i predstavnik nalazio na čelu uprave, vojske i sudstva u Hrvatskoj.
GROF	visoki plemićki naslov; pripadnik najvišeg plemstva, po rangi iznad baruna
VJEŠTICA	copernica
GRAD	utvrda iz feudalnog doba koja je služila za stanovanje i obranu; burg
TURCI	Osmanlije; narod naseljen u Maloj Aziji i JI Europi
ROBLJE	ljudi koji su u robovlasničkom sustavu podčinjeni gospodaru – vlasniku robova; oduzeta su im sva prava, uključujući i pravo na raspolaganje vlastitim životom; potlačene i obespravljene osobe
PUK	narod, stanovništvo, svjetina, mnoštvo (ljudi), masa
MUNICIJA	strjeljivo; različite vrste metaka za vatreno oružje
ROJ	formacija ili skupina koju sačinjavaju kukci

Provjeri znanje – spoji parove

FRIDRIK	KRALJEV PREDSTAVNIK I ZAMJENIK
OSMANLIJE	MUNICIJA
GRAD	TURCI
FRIDRIHŠTAJN	COPERNICA
CELJE	GRAD KOJI JE RAZORIO HERMAN II
VJEŠTICA	POTLAČENE I OBESPRAVLJENE OSOBE
GROF	BURG
PUK	GRAD U KOJEM JE FRIDRIK BIO ZATOČEN
STRJELJIVO	PRIPADNIK NAJVIŠEG PLEMSTVA
ROBLJE	SIN HERMANA II
BAN	NAROD, STANOVNIŠTVO

Križaljka

VODORAVNO

2. pripadnik najvišeg plemstva
6. grad koji je Herman II dao razoriti
8. vještica
9. državni dostojanstvenik te kraljev predstavnik i zamjenik

OKOMITO

1. predaja o životu neke osobe obogaćena maštom
3. drugi naziv za Turke
4. ime niže plemkinje zaljubljene u Fridrika II
5. srednjovjekovni grad koji je služio za stanovanje i obranu
7. bilje koje je Veronika nasjeckala i pretvorila u roj stršljena

U Dvoru Veliki Tabor djeluje lutkarsko kazalište Ioculatori. Na njihovom repertoraru su lutkarske predstave: *Legenda o Veroniki Desiničkoj*, *Veronika – čarobnica*, *Zmajevo blago*.

Za sve predstave potrebna je prethodna najava: www.veliki-tabor.hr.

